

Huvudman

Örebro kommun
kommun@orebro.se

Ärendet

Tillsyn av grundskola Odenskolan i Örebro kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Örebro kommun att senast den **2022-10-07** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd samt trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Örebro kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Örebro kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att rektorn fattar beslut om åtgärdsprogram i de fall särskilt stöd ska ges i form av anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp. Rektorn ska följa upp att beslut om anpassad studiegång respektive särskild undervisningsgrupp finns för samtliga elever för vilka någon av dessa stödåtgärder används. Uppföljningen ska dokumenteras. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 7 oktober 2022. (3 kap. 9 §, 11 och 12 §§ skollagen, 29 kap. 10 § skollagen, Lgr 11 2.8 Rektorns ansvar)

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

1. Se till att rektorn beslutar om ordningsregler på skolan och att ordningsreglerna utarbetas under medverkan av eleverna. Ordningsreglerna samt en beskrivning av hur eleverna har medverkat i utarbetandet av dessa ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 7 oktober 2022. (5 kap. 5 § skollagen)
2. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 30 september 2022 klargöra skyldigheten för all skolpersonal att de vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling ska göra en anmälan till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 7 oktober 2022. (2 kap. 34 § andra stycket, 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Rektorns ansvar)
3. Se till att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden 14 juni till 30 september 2022. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 7 oktober 2022. (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Rektorns ansvar)

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2022 inlett en tillsyn av Odenskolan i Örebro kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Odenskolan följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd samt trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 2022-04-05 och 2022-04-07. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskatalogen för höstterminen 2021 samt åtgärdsprogram. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med rektorn framgår att det finns två särskilda undervisningsgrupper vid skolenheten. Vissa av eleverna får all sin undervisning i de särskilda undervisningsgrupperna medan andra elever får delar av sin undervisning i de särskilda undervisningsgrupperna. Vidare framgår att rektorn har fattat beslut om särskild undervisningsgrupp för eleverna som går i grupperna och att vissa av eleverna även har anpassad studiegång. En del av eleverna har upprättade åtgärdsprogram medan andra enbart har beslut om särskild undervisningsgrupp utan att deras behov har utretts. För några av eleverna har rektorn fattat beslut om utredning av särskilt stöd men alla utredningar har ännu inte påbörjats. Vidare framgår av intervju med elevhälsan och lärare att det finns flera elever i årskurs 1-5 vilka får all, eller delar av, sin undervisning i särskild undervisningsgrupp. Av ingiven dokumentation vilken visar en sammanställning över elever, för vilka besluts fattats om att de ska ges undervisning i en särskild undervisningsgrupp, finns dock inte samtliga dessa elever angivna. Av dokumentstudier av skolans betygskatalog framgår att det finns flera elever i årskurserna 6-9 som har beslut om anpassad studiegång. Av ingiven dokumentation, vilken visar en sammanställning över elever med anpassad studiegång, framgår att ett par av de elever som enligt betygskatalogen har en anpassad studiegång saknas i sammanställningen.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår bland annat att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses ska framgå av åtgärdsprogrammet. Det ska också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Åtgärdsprogram beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt, eller i form av anpassad studiegång. Om en utredning enligt 3 kap. 7 § skollagen visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn eller den rektorn överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 11 och 12 §§ framgår bland annat följande. Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt tillhör. Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Av 29 kap. 10 § skollagen framgår att i ärenden enligt skollagen som avser myndighetsutövning mot någon enskild ska vissa bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900) tillämpas.

Enligt Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar, har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Vidare framgår att rektorn, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver.

Skolinspektionens bedömning

Tillsynen visar att det saknas utarbetade åtgärdsprogram för vissa elever i de fall särskilt stöd ges i form av anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp. Skolinspektionen bedömer att dessa brister innebär att det finns en risk för att elever inte ges rätt förutsättningar för att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare framgår att lärarna har utvecklat regler för arbetet och samvaron i de olika grupperna och att det finns ordningsregler för varje arbetslag som lärarna har beslutat om. Av intervjuer med skolledningen, lärare och elever framgår dock att det inte finns några utarbetade ordningsregler för skolenheten som rektorn fattat beslut om.

Av intervjuer med skolledningen och lärare framgår att personal inte alltid anmäler till rektorn när en kränkning har inträffat. Kränkningar som hanteras direkt, sker vid enstaka tillfällen eller bedöms som mindre allvarliga anmäls inte alltid till rektorn. Rektorn uppger att hon har uppmärksammat att inte all kränkande behandling som sker anmäls till henne. Enligt rektorn är anledningen till att all kränkande behandling inte anmäls att personalen inte vet när anmälan ska göras, att personalen bedömer kränkningen som mindre allvarlig eller att personalen inte hinner utreda händelsen. Rektorn beskriver att insatser har gjorts på skolenheten för att uppmärksamma personalen på vikten av att anmäla till rektorn när de får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen ges möjlighet till kompetensutveckling samt att all personal i verksamheten har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektorn beslutar om ordningsregler.

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i 6 kap. skollagen, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Enligt Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar, har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Vidare framgår att rektorn, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med ordningsregler samt brister i skolenhetens arbete med att anmäla kränkande behandling.

Av tillsynen framgår att ordningsregler saknas vid skolenheten. Varje arbetslag har skapat egna ordningsregler men det saknas ordningsregler som har utarbetats under medverkan av eleverna vilka sedan har beslutats av rektorn. Tillsynen visar vidare att uppgifter om att elever upplever sig utsatta för kränkande behandling inte alltid anmäls av personal till rektorn. Det saknas även en samsyn bland skolenhetens personal kring när en anmälan om kränkande behandling ska göras.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att dessa brister innebär att det dels finns en risk för att arbetet med att utforma elevernas skolmiljö så att den präglas av trygghet och studiero riskerar att försvåras, dels att adekvata åtgärder för att förhindra kränkningar i framtiden uteblir.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Örebro kommuns verksamhet vid Odenskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd samt trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Örebro kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Lena Stadler

Lena Stadler

Beslutsfattare

Signerat av: Lena Stadler

X Ellinor Liljegren

Ellinor Liljegren

Föredragande

Signerat av: Ellinor Liljegren

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Ulrika Hultberg medverkat.